

Verantwoordingsformat

In dit format vragen we u de belangrijkste uitgangs- en aandachtspunten te beschrijven bij de stappen uit de KNEITER-Leidraad. Het ingevulde format dient als naslagwerk, zodat snel na te gaan is hoe met de belangrijkste aandachtspunten is omgegaan en draagt bij aan overzichtelijke archivering van KNEITER-studies.

Het format bestaat uit een aantal in te vullen velden met (waar relevant) verwijzing naar de stappen in de KNEITER-Leidraad. Bij de KWALITEITSEISEN (per blok/stap), kunt u kiezen de eis volledig uit te werken of te verwijzen naar passages in het onderzoeksrapport.

Blok 1: Algemene informatie en beschrijving van het onderzoek	
Titel onderzoek	
Jaar uitvoering onderzoek	
Korte beschrijving doel onderzoek	
Stap 1: Wat is de geografische/administratieve afbakening van het onderzoeksgebied waarvoor u de effecten in beeld brengt? → <i>betreft het gebied waar de bestedingen neerslaan</i>	☐ Nederland ☐ Provincie('s), nl: ☐ COROP-regio('s), nl: ☐ Gemeente(n), nl: ☐ Anders, nl:
Stap 2: Wat is de onderzoeksperiode? En betreft het ex-post of ex-ante onderzoek?	☐ Jaar, nl: ☐ Andere periode, nl: ☐ Ex-post onderzoek (<i>gemeten effecten achteraf</i>) ☐ Ex-ante onderzoek (<i>geschatte effecten vooraf</i>)
Stap 3: Onderzoeksubject(en) <i>Meerdere antwoorden mogelijk</i>	<p>Bezoekersgroepen:</p> ☐ Toeristen (=met overnachting, niet voor werk) ☐ Dagbezoekers ☐ Recreanten ☐ Specifieke bezoekersgroep, nl: <p>Toeristisch-recreatieve voorzieningen:</p> ☐ Specifieke voorziening, nl: ☐ Deelsector toerisme/recreatie, nl: ☐ Anders, nl: <p>Interventie of exogene verandering:</p> ☐ Beleidsinterventie, nl: ☐ Exogene ontwikkeling, nl: ☐ Anders, nl: <p>KWALITEITSEIS</p> ☐ Sluit zoveel mogelijk aan bij de definities uit de KNEITER-leidraad. Geef aan als daarvan afgeweken wordt en maak onderscheid tussen de verschillende bezoekersgroepen.

<p>Stap 4: Type onderzoek meerwaarde of belang</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Economisch belang (<i>bestedingen die samenhangen met aanwezigheid van het onderzoeksobject</i>) ☐ Economische meerwaarde (<i>de aanwezigheid van het onderzoeksobject is vergeleken met een realistisch nulalternatief: de situatie zonder de aanwezigheid van het onderzochte onderzoeksobject</i>) <p>KWALITEITSEISEN</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Verantwoord de keuze voor de gehanteerde onderzoeksmethode en eventuele beschrijving van het nulalternatief, <i>[werk uit of verwijs naar passage in rapport]</i> ☐ <u>In geval van een economische meerwaarde studie is rekening gehouden met additionaliteit, verdringing, substitutie en alternatieve aanwending ruimte/middelen</u> <i>[werk uit in blok 2]</i>
<p>Blok 2: Gebruikte bronnen en methoden directe bijdrage / impact Zie stap 5 Leidraad en tabel 2/3 met overzicht secundaire/primaire bronnen</p>	
<p>Wat is de bron van aantallen gemeten/geschatte* bezoekers?</p>	<p>Primaire bronnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Bevraging toeristen/recreanten ☐ Tellingen ☐ Bevraging ondernemers ☐ Anders, namelijk ... <p>Secundaire bronnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Data-analyse, <i>[noem databronnen]</i> ☐ Schatting d.m.v. benchmarkstudie, namelijk... ☐ Anders, namelijk... <p>☐ N.v.t. bestedingen niet op basis van bezoekersaantallen bepaald</p> <p>KWALITEITSEIS</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Er is een verantwoording van de gebruikte methode om bezoekersaantallen te bepalen, inclusief eventuele ophoogmethodiek, <i>[werk uit of verwijs naar passage in rapport]</i>
<p>Wat is de bron van de in beeld gebrachte directe bestedingen?</p>	<p>Onderzoek in eigen beheer / nieuwe gegevens verzameld:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Bevraging toeristen/recreanten, specifiek voor dit onderzoek ☐ Bevraging ondernemers, specifiek voor dit onderzoek ☐ Jaarrekeningen/financiële verslagen onderzoeksobject ☐ Anders, nl: <p>Afgeleide bronnen / gebruik bestaande statistieken:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Bevraging toeristen/recreanten eerder onderzoek: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Specifiek voor dit onderzoeksgebied ☐ Specifiek voor de onderzochte bezoekerscategorieën ☐ Kengetallen elders, licht toe: ☐ Jaartal eerder onderzoek:.... ☐ Bevraging ondernemers eerder onderzoek ☐ Sectorstatistieken ☐ Anders, nl:

	<p>KWALITEITSEISEN</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Er is een heldere en herleidbare beschrijving van de methode hoe per bezoekers/bestedingscategorie totale bestedingen in beeld zijn gebracht, <i>[werk uit of verwijst naar passage in rapport]</i> ☐ Beschreven is welke bestedingen in de regio terechtkomen (bijv. bestedingen aan transport vallen in de regel buiten het onderzoeksgebied), <i>[werk uit of verwijst naar passage in rapport]</i> ☐ Indien een enquête is uitgevoerd, blijkt uit de verantwoording gestreefd is naar optimale representativiteit voor de totale onderzoekspopulatie (meerdere dagen, tijdstippen, selectie van aan te spreken personen en toegepaste wegingsfactoren) <i>[werk uit of verwijst naar passage in rapport]</i>
<p>Welke correcties voor dubbeltellingen, substitutie en verdringing zijn toegepast op de directe bestedingen?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Nee, dubbeltellingen en verdringing speelden geen rol in het onderzoek. <p>Ja, namelijk <i>[meerdere opties mogelijk, verplicht bij studie naar economische meerwaarde]:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Bestedingen van bewoners in de onderzochte regio ☐ Bestedingen bezoekers die zonder aanwezigheid onderzoeksobject ook de regio hadden bezocht en hun geld aan iets anders hadden uitgegeven (substitutie) ☐ Verdringing bewoners/bezoekers a.g.v. onderzoeksobject ☐ Alternatieve aanwending ruimte / overheidsbestedingen ☐ Anders,... <p>KWALITEITSEISEN</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Er is een heldere en herleidbare beschrijving van de methode hoe gecorrigeerd is voor de bovenstaande verdringingseffecten en dubbeltellingen. <i>[werk uit of verwijst naar passage in rapport]</i> ☐ Lange termijneffecten en evenwicht op andere markten in de regio (personeel dat in de toeristische sector werkt zou op andere wijze economische activiteiten uitvoeren) maken in beginsel geen onderdeel uit van een impactstudie volgens de KNEITER-leidraad. Het is wel van belang deze beperking te beschrijven.
<p>Vertaalslag werkgelegenheid en toegevoegde waarde</p>	<p>KWALITEITSEISEN</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Er is een heldere en herleidbare beschrijving van de methode hoe per bestedingscategorie de werkgelegenheidseffecten en de toegevoegde waarde zijn bepaald. De kengetallen en berekeningsmethode sluiten aan bij de input vanuit de bestedingen. Wanneer gebruik is gemaakt van CBS data is rekening gehouden met verschil CBS-data en consumentenbestedingen waar het gaat om: BTW/accijnzen, handelsmarges en verschillen tussen FTE/werkzame personen/banen van werknemers. <i>[werk uit of verwijst naar passage in rapport]</i>

Blok 3: Methodiek indirecte effecten

Stap 6: Zijn indirecte impacts in beeld gebracht, en zo ja, op welke wijze?

- Nee, indirecte impacts maakten geen onderdeel uit van de studie. → **ga verder naar blok 4**
- Ja, indirecte impacts maken wel onderdeel uit van de studie → **vul dit blok verder in**

KWALITEITSEIS

- Voor een **economisch belangstudie** wordt in beginsel een inschatting van de indirecte impacts gemaakt. Indien dat niet wordt gedaan, volgt een toelichting waarom daarvan is afgeweken.
- Voor een **economische meerwaarde** studie wordt in beginsel **geen** inschatting van indirecte impacts gemaakt. Indien daarvan wordt afgeweken, volgt een toelichting waarom dat het geval is.

Stap 7: Op welke wijze zijn indirecte bestedingen in beeld gebracht?

- Op basis van een multiplier
- Op basis van een input-outputanalyse
- Anders, NL:

KWALITEITSEIS

- Er is een beschrijving waarom voor de gebruikte methode is gekozen en waarom deze passend is bij het doel van de studie. Indien een goed beeld gewenst is van de doorwerking over verschillende sectoren in een regio, is een i-o-model voor de betreffende regio een minimale randvoorwaarde. Voor een globaler beeld kan een eenvoudiger alternatief uitkomst bieden, maar is een onderbouwing nodig waarom alleen een directe impactbenadering niet een voldoende beeld geeft voor de studie. *[werk uit of verwijs naar passage in rapport]*

Indien multiplier

Stap 8a Wat is de bron van de multiplier?

Titel(s)/bron onderzoek [vul in]:.....

- Regio: zelfde regio / vergelijkbare regio, nl. / anders*
- Licht toe:

- Activiteit: zelfde onderzoeksobject / vergelijkbaar onderzoeksobject, nl. / anders*

Licht toe:

- Jaartal: zelfde jaartal als bestedingen / ander jaartal*, nl:

KWALITEITSEIS

- Er is een toelichting waarom de gekozen multiplier past bij (het doel van) het onderzoek. Regionaal schaalniveau dient minimaal gelijk te zijn. Helder is ook of de multiplier geen dubbeltellingen bevat én dat de input uit deze studie vergelijkbaar is met de input die behoort bij de gebruikte eenheid waar de multiplier op van toepassing is *[werk uit of verwijs naar passage in rapport]*

→bij meerdere onzekerheden wordt gewerkt met een bandbreedte.

<p><i>Indien Input-outputmodel</i> Stappen 8b en 9: Wat zijn de kenmerken van het input-output model:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Bestaand model: [noem bron] <ul style="list-style-type: none"> O Zelfde regio / vergelijkbare regio, nl. O Zelfde jaartal / vergelijkbare jaartal, nl. ☐ Voor deze studie ontwikkeld model: <i>[werk de volgende punten uit of verwijs naar passage in rapport waarin de onderstaande aspecten minimaal benoemd zijn]</i> <ul style="list-style-type: none"> O Beschrijf hoe regionale afbakening model overeenkomt met onderzoeksgebied + methode van regionalisering I/O-tabel O Jaartal O Beschrijf bronnen op basis waarvan het model is opgebouwd <p>KWALITEITSEISEN Licht de volgende punten toe <i>[werk uit of verwijs naar passage in rapport]:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Op basis van welke bronnen het model is opgebouwd. ☐ Hoe de vertaalslag is gemaakt van bestedingen naar input (in de regel 'productiewaarde' excl. BTW/accijnzen en inkoopkosten van handelsondernemingen) in het I/O-model.¹ ☐ Welke sectoren onderdeel uitmaken van het model. ☐ Hoe de input voor het I/O model over deze sectoren is verdeeld. ☐ Of en hoe gecorrigeerd is voor interne leveringen binnen de directe impacts (<i>bijvoorbeeld hotel dat diensten inkoop bij omliggende horeca of andere toeristisch-recreatieve bedrijven die al onderdeel uitmaken van directe impacts; dit hoeft niet altijd van toepassing te zijn</i>).
<p>Blok 4: Kwaliteitschecks</p>	
<p>KWALITEITSEISEN gepresenteerde resultaten. De volgende resultaten maken onderdeel uit van de studie:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Bestedingen gerelateerd aan het onderzoeksobject zijn additioneel voor de beschouwde regio en uitgedrukt in termen van bezoekersbestedingen (dus in marktprijzen inclusief BTW en accijnzen) ☐ Toegevoegde waarde (in basisprijzen/marktprijzen*) ☐ Werkgelegenheid in FTE
<p>Heeft een second opinion door een onafhankelijke onderzoeker op het onderzoek plaatsgevonden</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Ja, door: ☐ Nee

*Doorhalen wat niet van toepassing is

¹ Bestedingen/omzet zijn in veel sectoren gelijk aan de productiewaarde, maar dat geldt niet voor sectoren die handel drijven. Zie stap 9 uit de leidraad voor de belangrijkste aandachtspunten bij input-outputanalyses.